

EBA/GL/2022/05

14. lipnja 2022.

Smjernice

o politikama i postupcima povezanim s upravljanjem usklađenosti te o ulozi i odgovornostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a u skladu s člankom 8. i poglavljem VI. Direktive (EU) 2015/849

1. Obveze usklađenosti i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadržava smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela te kreditne ili financijske institucije moraju uložiti sve napore kako bi se uskladili sa Smjernicama.
2. Smjernicama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako se pravo Unije treba primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebaju se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i slučajeve u kojima su smjernice ponajprije upućene institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela dužna su obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 21.11.2022. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar tog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na mrežnom mjestu EBA-e s naznakom „EBA/GL/2022/05”. Obavijesti trebaju dostaviti osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti isto tako mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet i područje primjene

5. U ovim se smjericama utvrđuju uloga, zadaće i odgovornosti službenika za usklađenost u području SPNFT-a, upravljačkog tijela i višeg rukovoditelja zaduženog za usklađenost u području SPNFT-a te unutarnje politike, kontrole i postupci, kako je navedeno u članku 8. te člancima 45. i 46. Direktive (EU) 2015/849.

6. Ove se smjernice odnose na kreditne ili financijske institucije, kako su utvrđene člankom 3. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849. Smjernice se primjenjuju na sve postojeće strukture upravljačkih tijela, neovisno o strukturi odbora (monistička i/ili dualistička struktura odbora i/ili druga struktura) koja se upotrebljava u državama članicama.

7. U ovim smjericama pojmovi „upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji” i „upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji” upotrebljavaju se bez upućivanja na bilo koju upravljačku strukturu te se treba smatrati da se upućivanja na upravljačku (izvršnu) ili nadzornu (neizvršnu) funkciju primjenjuju na tijela ili članove upravljačkog tijela koji su odgovorni za tu funkciju u skladu s nacionalnim pravom. Nacionalno pravo trgovačkih društava može sadržavati posebne odredbe o upravljačkom tijelu i ove se smjernice primjenjuju ne dovodeći u pitanje te odredbe.

Adresati

8. Ove smjernice upućene su nadležnim tijelima koja su utvrđena u članku 4. stavku 2. točki (iii) Uredbe (EU) 1093/2010. Upućene su i kreditnim ili financijskim institucijama koje su utvrđene u članku 3. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849, koje su subjekti financijskog sektora iz članka 4. stavka 1.a Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Definicije

9. Ako nije drugačije navedeno, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Direktivi (EU) 2015/849 imaju isto značenje u ovim smjericama. Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

Upravljačko tijelo

znači jedno ili više tijela kreditne ili financijske institucije koja su imenovana u skladu s nacionalnim pravom i ovlaštena su određivati strategiju, ciljeve i opće usmjerenje kreditne ili financijske institucije i koja nadziru i prate donošenje upravljačkih

odluka te uključuju osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem te institucije.

Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji

znači upravljačko tijelo čija je uloga nadzor i praćenje donošenja upravljačkih odluka.

Upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji

znači upravljačko tijelo čija je uloga svakodnevno upravljanje kreditnom ili financijskom institucijom.

3. Provedba

Datum početka primjene

10. Ove smjernice primjenjuju se od 1. prosinca 2022.

4. Smjernice

4.1 Uloga i odgovornosti upravljačkog tijela u okviru SPNFT-a i višeg rukovoditelja odgovornog za SPNFT

11. Upravljačko tijelo treba biti odgovorno za odobravanje opće strategije SPNFT-a kreditnih ili financijskih institucija i za nadzor njezine provedbe. U tu svrhu ono treba na kolektivnoj razini imati odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo kako bi moglo razumjeti rizike od pranja novca / financiranja terorizma povezane s aktivnostima i poslovnim modelom kreditne ili financijske institucije, uključujući poznavanje nacionalnog pravnog i regulatornog okvira koji se odnosi na sprečavanje pranja novca / financiranja terorizma.

4.1.1 Uloga upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji u okviru SPNFT-a

12. Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji treba biti odgovorno za nadzor i praćenje provedbe okvira za interno upravljanje i unutarnju kontrolu kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim zahtjevima u kontekstu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma.

13. Uz odredbe utvrđene u smjernicama europskih nadzornih tijela o internom upravljanju², upravljačko tijelo kreditne ili financijske institucije u nadzornoj funkciji treba, prema potrebi:

- a) biti upoznato s rezultatima procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja;
- b) nadzirati i pratiti stupanj primjerenosti i djelotvornosti politika i postupaka u području SPNFT-a s obzirom na rizike od pranja novca / financiranja terorizma kojima je kreditna ili financijska institucija izložena te poduzimati odgovarajuće korake kako bi se, prema potrebi, osigurala provedba korektivnih mjera;
- c) najmanje jednom godišnje pregledati izvješće o aktivnostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a i češće prikupljati privremena ažuriranja za aktivnosti koje kreditnu ili financijsku instituciju izlažu višim rizicima od pranja novca / financiranja terorizma;
- d) najmanje jednom godišnje procijeniti učinkovitost djelovanja funkcije praćenja usklađenosti u području SPNFT-a, među ostalim uzimanjem u obzir zaključaka svih unutarnjih i/ili vanjskih revizija povezanih sa SPNFT-om koje su možda provedene, među ostalim u pogledu primjerenosti ljudskih i tehničkih resursa dodijeljenih službeniku za usklađenost u području SPNFT-a.

² Smjernice EBA-e o internom upravljanju na temelju Direktive 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05; Smjernice ESMA-e o određenim aspektima zahtjeva u vezi s funkcijom praćenja usklađenosti iz Direktive MiFID II: ESMA35-36-1946; Smjernice EIOPA-e o sustavu upravljanja: EIOPA-BoS-14/253 EN

14. Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji treba osigurati da član upravljačkog tijela iz odjeljka 4.1.3. ili, ako je primjenjivo, viši rukovoditelj iz odjeljka 4.1.4. koji je odgovoran za provedbu zakona i drugih propisa potrebnih za usklađivanje s Direktivom (EU) 2015/849:

- a) ima znanje, vještine i iskustvo potrebne za utvrđivanje, procjenu i upravljanje rizicima od pranja novca / financiranja terorizma kojima je kreditna ili financijska institucija izložena te za provedbu politika, kontrola i postupaka u području SPNFT-a;
- b) dobro razumije poslovni model kreditne ili financijske institucije i sektor u kojem ona posluje te mjeru u kojoj taj poslovni model izlaže kreditnu ili financijsku instituciju rizicima od pranja novca / financiranja terorizma;
- c) bude pravodobno obaviješten o odlukama koje mogu utjecati na rizike kojima je kreditna ili financijska institucija izložena.

15. Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji treba imati pristup dovoljno detaljnim i kvalitetnim podacima i informacijama te ih uzimati u obzir kako bi moglo djelotvorno obavljati svoje funkcije u području SPNFT-a. Upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji treba, u najmanju ruku, imati pravodoban i izravan pristup izvješću o aktivnostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a, izvješću funkcije unutarnje revizije, nalazima i opažanjima vanjskih revizora, ako je primjenjivo, kao i nalazima nadležnog tijela, relevantnoj komunikaciji s financijsko-obavještajnom jedinicom i izrečenim nadzornim mjerama ili sankcijama.

4.1.2 Uloga upravljačkog tijela u upravljačkoj funkciji u okviru SPNFT-a

16. U vezi s unutarnjim politikama, kontrolama i postupcima iz članka 8. stavaka 3. i 4. Direktive (EU) 2015/849, upravljačko tijelo kreditne ili financijske institucije u upravljačkoj funkciji treba:

- a) uspostaviti odgovarajuću i djelotvornu organizacijsku i operativnu strukturu potrebnu za usklađivanje sa strategijom u području SPNFT-a koju je donijelo upravljačko tijelo, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti dostatnoj nadležnosti i primjerenosti ljudskih i tehničkih resursa dodijeljenih funkciji službenika za usklađenost u području SPNFT-a, uključujući potrebu za posebnom jedinicom za SPNFT koja će pomagati službeniku za usklađenost u području SPNFT-a;
- b) osigurati provedbu unutarnjih politika i postupaka u području SPNFT-a;
- c) preispitati izvješće o aktivnostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a najmanje jednom godišnje;
- d) osigurati odgovarajuće, pravodobno i dovoljno detaljno izvješćivanje nadležnog tijela o SPNFT-u;

- e) ako su operativne funkcije službenika za usklađenost u području SPNFT-a eksternalizirane, osigurati usklađenost sa smjernicama europskih nadzornih tijela o eksternalizaciji³ i smjernicama europskih nadzornih tijela o internom upravljanju⁴, ako je primjenjivo, te od pružatelja usluga primati redovita izvješća radi obavješćivanja upravljačkog tijela.

4.1.3 Utvrđivanje člana upravljačkog tijela odgovornog za SPNFT

17. Član upravljačkog tijela kojeg treba utvrditi u skladu s člankom 46. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849 treba imati dovoljno znanja, vještina i iskustva u pogledu rizika od pranja novca / financiranja terorizma te provedbe politika, kontrola i postupaka SPNFT-a te dobro razumjeti poslovni model kreditne ili financijske institucije i sektor u kojem kreditna ili financijska institucija posluje.

18. Član upravljačkog tijela iz članka 46. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 treba posvetiti dovoljno vremena djelotvornom obavljanju svojih dužnosti povezanih sa SPNFT-om i imati dovoljno resursa za to. Treba iscrpno izvješćivati o svojim zadaćama koje su navedene u odjeljku 4.1.5. i redovito obavješćivati, prema potrebi i bez nepotrebne odgode, upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji.

4.1.4 Utvrđivanje višeg rukovoditelja odgovornog za SPNFT ako upravljačko tijelo nije uspostavljeno

19. Ako upravljačko tijelo nije uspostavljeno, kreditna ili financijska institucija treba imenovati višeg rukovoditelja koji ima krajnju odgovornost za provedbu zakona i drugih propisa potrebnih za usklađivanje s Direktivom (EU) 2015/849 te mu osigurati dovoljno vremena, resursa i ovlasti za djelotvorno obavljanje njegovih dužnosti.

20. Viši rukovoditelj iz točke 19. treba imati dovoljno znanja, vještina i iskustva u pogledu rizika od pranja novca / financiranja terorizma, kao i provedbe politika, kontrola i postupaka SPNFT-a te dobro razumjeti poslovni model kreditne ili financijske institucije i sektor u kojem kreditna ili financijska institucija posluje. Osim toga, potrebno mu je osigurati dovoljno vremena, resursa i ovlasti za djelotvorno obavljanje njegovih dužnosti.

4.1.5 Zadaće i uloga člana upravljačkog tijela ili višeg rukovoditelja odgovornog za SPNFT

21. Ne dovodeći u pitanje sveukupnu i kolektivnu odgovornost upravljačkog tijela, pri imenovanju člana upravljačkog tijela ili višeg rukovoditelja iz točaka 17. i 19., kreditne ili financijske institucije trebaju utvrditi i uzeti u obzir potencijalne sukobe interesa te poduzeti korake za njihovo izbjegavanje ili ublažavanje.

³ Smjernice EBA-e za eksternalizaciju: EBA/GL/2019/02; Smjernice EIOPA-e o izdavanju poslova pružateljima usluga računalstva u oblaku: EIOPA-BoS-20-002; Smjernice ESMA-e o izdavanju poslova pružateljima usluga računalstva u oblaku: ESMA50-164-4285 HR

⁴ Smjernice EBA-e o internom upravljanju na temelju Direktive 2013/36/EU, EBA/GL/2021/05 od 2. srpnja 2021.

22. Član upravljačkog tijela ili viši rukovoditelj, ako je imenovan, odgovoran za SPNFT treba osigurati da je cijelo upravljačko tijelo ili više rukovodstvo, ako upravljačko tijelo nije uspostavljeno, upoznato s učinkom rizika od pranja novca / financiranja terorizma na profil rizičnosti na razini cjelokupnog poslovanja. Odgovornosti člana upravljačkog tijela ili višeg rukovoditelja, ako je imenovan, odgovornog za SPNFT, s obzirom na izvršavanje njegovih zadaća iz članka 46. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849, a posebno u vezi s provedbom politika, kontrola i postupaka za ublažavanje rizika od pranja novca / financiranja terorizma i uspješno upravljanje njima, kako je navedeno u članku 8. te direktive, trebaju uključivati barem sljedeće:

- a) osiguravanje da su politike, postupci i mjere unutarnje kontrole SPNFT-a primjereni i razmjerni, uzimajući u obzir značajke kreditne ili financijske institucije i rizike od pranja novca / financiranja terorizma kojima je izložena;
- b) donošenje procjene, zajedno s upravljačkim tijelom, o tome bi li bilo primjereno imenovati posebnog službenika za usklađenost u području SPNFT-a na upravljačkoj razini, kako je navedeno u odjeljku 4.2.2.;
- c) pružanje potpore upravljačkom tijelu u procjeni potrebe za posebnom jedinicom za SPNFT koja bi službeniku za usklađenost u području SPNFT-a pomagala u obavljanju njegovih funkcija, uzimajući u obzir opseg i složenost poslovanja kreditne ili financijske institucije i njezinu izloženost rizicima od pranja novca / financiranja terorizma. Osoblje u toj jedinici treba imati potrebnu stručnost, vještine i znanje kako bi pomagalo službeniku za usklađenost u području SPNFT-a, a on treba biti uključen u postupak zapošljavanja;
- d) redovito izvješćivanje upravljačkog tijela o aktivnostima koje provodi službenik za usklađenost u području SPNFT-a te pružanje upravljačkom tijelu dovoljno sveobuhvatnih i pravodobnih informacija i podataka o rizicima od pranja novca / financiranja terorizma i usklađenosti u području SPNFT-a, koje su potrebne kako bi se upravljačkom tijelu omogućilo da izvršava ulogu i funkcije koje su mu povjerene. Te informacije trebaju obuhvaćati i suradnju kreditne ili financijske institucije s nacionalnim nadležnim tijelom i komunikaciju s financijsko-obavještajnom jedinicom, ne dovodeći u pitanje povjerljivost prijave sumnjivih transakcija, te sve nalaze nadležnog tijela u vezi s pranjem novca / financiranjem terorizma protiv kreditne ili financijske institucije, uključujući izrečene mjere ili sankcije;
- e) obavješćivanje upravljačkog tijela o svim ozbiljnim ili značajnim pitanjima i povredama u području SPNFT-a te davanje preporuka u pogledu mjera za njihovo ispravljanje;
- f) osiguravanje da službenik za usklađenost u području SPNFT-a i. ima izravan pristup svim informacijama potrebnima za obavljanje svojih zadaća, ii. ima dovoljno ljudskih i tehničkih resursa i alata kako bi mogao na odgovarajući način obavljati zadaće koje su mu dodijeljene te iii. dobro je obaviješten o incidentima i nedostacima povezanim sa SPNFT-om koje su utvrdili sustavi unutarnje kontrole i nacionalna, odnosno u slučaju grupa, inozemna nadzorna tijela.

23. Član upravljačkog tijela ili viši rukovoditelj, ako je imenovan, odgovoran za SPNFT treba biti glavna kontaktna točka za službenika za usklađenost u području SPNFT-a u okviru rukovodstva.

Osim toga, član upravljačkog tijela ili viši rukovoditelj, ako je imenovan, odgovoran za SPNFT treba osigurati da se svi razlozi za zabrinutost službenika za usklađenost u području SPNFT-a propisno otklone i da ih, ako to nije moguće, upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji ili više rukovodstvo prema potrebi propisno razmotre. Ako upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji ili, ako je primjenjivo, više rukovodstvo odluči ne slijediti preporuku službenika za usklađenost u području SPNFT-a, svoju odluku treba propisno obrazložiti i zabilježiti, uzimajući u obzir rizike i razloge za zabrinutost koje je izrazio službenik za usklađenost u području SPNFT-a. U slučaju ozbiljnog incidenta službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba imati izravan pristup upravljačkom tijelu u nadzornoj funkciji.

4.2 Uloga i odgovornosti službenika za usklađenost u području SPNFT-a

4.2.1 Imenovanje službenika za usklađenost u području SPNFT-a

24. Pri odlučivanju o imenovanju službenika za usklađenost u području SPNFT-a u skladu s člankom 8. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849 upravljačko tijelo treba uzeti u obzir opseg i složenost poslovanja kreditne ili financijske institucije i njezinu izloženost riziku od pranja novca / financiranja terorizma u skladu s kriterijima utvrđenima u odjeljku 4.2.2.

25. Službenika za usklađenost u području SPNFT-a treba imenovati na upravljačkoj razini. Službenik treba imati dovoljno ovlasti da upravljačkom tijelu u nadzornoj i upravljačkoj funkciji samoinicijativno predloži sve potrebne ili odgovarajuće mjere kako bi se osigurala usklađenost i djelotvornost unutarnjih mjera u području SPNFT-a.

26. Ako je službenik za usklađenost u području SPNFT-a imenovan u skladu s člankom 8. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849, upravljačko tijelo treba utvrditi hoće li se ta uloga obavljati u punom radnom vremenu ili je zaposlenik odnosno službenik može obavljati uz svoje postojeće funkcije u kreditnoj ili financijskoj instituciji.

27. Ako se funkcije službenika za usklađenost u području SPNFT-a povjeravaju službeniku ili zaposleniku koji već ima druge dužnosti ili funkcije u kreditnoj ili financijskoj instituciji, upravljačko tijelo treba utvrditi i razmotriti moguće sukobe interesa i poduzeti mjere za njihovo izbjegavanje ili, ako to nije moguće, upravljanje njima. Upravljačko tijelo treba osigurati da ta osoba može posvetiti dovoljno vremena funkcijama službenika za usklađenost u području SPNFT-a.

28. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba se, na zahtjev, staviti na raspolaganje nadležnom tijelu i financijsko-obavještajnoj jedinici te stoga u načelu treba biti angažiran i raditi u zemlji u kojoj kreditna ili financijska institucija ima poslovni nastan.

29. Ako je to razmjerno riziku od pranja novca / financiranja terorizma kojem je kreditna ili financijska institucija izložena i u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom, službenik za usklađenost u području SPNFT-a može se angažirati za rad u drugoj jurisdikciji. U tim slučajevima kreditna ili financijska institucija treba imati uspostavljene potrebne sustave i kontrole kako bi se

osiguralo da službenik za usklađenost u području SPNFT-a ima pristup svim informacijama i sustavima potrebnima za obavljanje svojih zadaća te da je dostupan kako bi se bez odgode sastao s lokalnom financijsko-obavještajnom jedinicom i nadležnim tijelom. Kreditna ili financijska institucija također treba moći dokazati svojem nadležnom tijelu da je u tom pogledu uvela primjerene i djelotvorne mjere.

30. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba moći dodjeljivati i delegirati svoje zadaće, kako su utvrđene u odjeljku 4.2.4., drugim službenicima i zaposlenicima koji djeluju pod njegovim vodstvom i nadzorom, pod uvjetom da krajnju odgovornost za uspješno obavljanje tih zadaća i dalje ima službenik za usklađenost u području SPNFT-a.

31. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba biti dio druge linije obrane i stoga dio neovisne funkcije, pri čemu trebaju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba biti neovisan o poslovnim linijama ili jedinicama koje kontrolira i ne može biti podređen osobi koja je odgovorna za upravljanje bilo kojom od tih poslovnih linija ili jedinica;
- b) kreditna ili financijska institucija uspostavila je interne postupke kako bi osigurala da službenik za usklađenost u području SPNFT-a u svakom trenutku ima neograničen i izravan pristup svim informacijama koje su mu potrebne za obavljanje funkcije. Odluku o tome kojim informacijama treba imati pristup u tom pogledu treba samostalno donijeti službenik za usklađenost u području SPNFT-a;
- c) u slučaju ozbiljnog incidenta službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba biti u mogućnosti prijaviti i imati izravan pristup upravljačkom tijelu u nadzornoj funkciji ili višem rukovodstvu ako upravljačko tijelo nije uspostavljeno.

4.2.2 Kriteriji proporcionalnosti za imenovanje posebnog službenika za usklađenost u području SPNFT-a

32. Kreditna ili financijska institucija treba imenovati posebnog službenika za usklađenost u području SPNFT-a, osim ako je riječ o trgovcu pojedincu ili ako ima vrlo ograničen broj zaposlenika ili ako razlozi iz točke 33. opravdavaju da se taj službenik ne imenuje.

33. Ako upravljačko tijelo odluči ne imenovati posebnog službenika za usklađenost u području SPNFT-a, razlozi za to trebaju biti opravdani i dokumentirani te se u njima treba izričito upućivati barem na sljedeće kriterije:

- a) vrstu poslovanja kreditne ili financijske institucije i s time povezane rizike od pranja novca / financiranja terorizma, uzimajući u obzir njezinu zemljopisnu izloženost, bazu klijenata, distribucijske kanale te proizvode i usluge koje nudi;
- b) veličinu njezina poslovanja u jurisdikciji, broj njezinih klijenata, broj i obujam njezinih transakcija te broj zaposlenika iskazan u ekvivalentu punog radnog vremena;

c) pravni oblik kreditne ili financijske institucije, uključujući i to je li kreditna ili financijska institucija dio grupe.

34. Ako poseban službenik za usklađenost u području SPNFT-a nije imenovan, kreditna ili financijska institucija treba organizirati da zadaće službenika za usklađenost u području SPNFT-a (vidjeti odjeljak 4.2.4. u nastavku „Zadaće i uloga službenika za usklađenost u području SPNFT-a”) obavlja ili član upravljačkog tijela iz odjeljka 4.1.3. ili viši rukovoditelj odgovoran za SPNFT, kako je navedeno u odjeljku 4.1.4., ili da se operativne funkcije eksternaliziraju, kako je navedeno u odjeljku 4.2.6., ili da se prethodne opcije objedine.

35. Ako službenik za usklađenost u području SPNFT-a djeluje za dva ili više subjekata unutar grupe ili je zadužen za druge zadaće, kreditna ili financijska institucija treba osigurati da službenik za usklađenost u području SPNFT-a učinkovito obavlja svoje funkcije bez obzira na višestruka imenovanja. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a smije djelovati za različite subjekte samo ako su subjekti dio iste grupe. Međutim, zbog specifične prirode sektora subjekata za zajednička ulaganja⁵, službenik za usklađenost u području SPNFT-a mogao bi obavljati zadaće za nekoliko fondova.

4.2.3 Prikladnost, vještine i stručnost

36. Kad je riječ o provjeri zaposlenika iz članka 8. stavka 4. točke (a) Direktive (EU) 2015/849, kreditne ili financijske institucije trebaju prije imenovanja procijeniti ima li službenik za usklađenost u području SPNFT-a:

- a) ugled, poštenje i integritet koji su potrebni za obavljanje njegove funkcije;
- b) odgovarajuće vještine i stručnost u području SPNFT-a, uključujući poznavanje primjenjivog pravnog i regulatornog okvira za SPNFT te provedbu politika, kontrola i postupaka SPNFT-a;
- c) dostatno znanje i razumijevanje rizika od pranja novca / financiranja terorizma povezanih s poslovnim modelom kreditne ili financijske institucije za učinkovito obavljanje svoje funkcije;
- d) relevantno iskustvo u utvrđivanju, procjeni i upravljanju rizicima od pranja novca / financiranja terorizma; i
- e) dovoljno vremena i staža za učinkovito, neovisno i samostalno obavljanje svojih funkcija.

37. Kreditne ili financijske institucije trebaju osigurati da funkcija praćenja usklađenosti u području SPNFT-a kontinuirano djeluje u okviru sveukupnog upravljanja kontinuitetom poslovanja. Treba računati i na mogućnost da službenik za usklađenost u području SPNFT-a prestane obavljati svoje dužnosti te osigurati dostupnost zamjenika s odgovarajućim vještinama i stručnošću za preuzimanje dužnosti službenika za usklađenost u području SPNFT-a ako je on odsutan tijekom

⁵ Subjekt za zajednička ulaganja (CIU) znači UCITS kako je definiran u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) ili alternativni investicijski fond (AIF) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU.

određenog razdoblja ili ako se dovede u pitanje integritet službenika za usklađenost u području SPNFT-a.

4.2.4 Zadaće i uloga službenika za usklađenost u području SPNFT-a

38. Uloga i odgovornosti službenika za usklađenost u području SPNFT-a trebaju biti jasno utvrđene i dokumentirane.

a. Razvoj okvira za procjenu rizika

39. Kad je riječ o utvrđivanju i procjeni rizika iz članka 8. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba izraditi i ažurirati okvir za procjenu rizika od pranja novca / financiranja terorizma radi procjene tih rizika na razini cjelokupnog poslovanja i pojedinačnih procjena u skladu sa smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma⁶.

40. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba izvijestiti upravljačko tijelo putem člana upravljačkog tijela ili višeg rukovoditelja odgovornog za SPNFT ili izravno, ako to smatra potrebnim, o rezultatima procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja i pojedinačne procjene rizika. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba upravljačkom tijelu predložiti mjere koje je potrebno poduzeti za ublažavanje tih rizika. Ne bi se smjeli uvoditi novi proizvodi ili usluge odnosno znatno mijenjati oni postojeći, kao ni razvijati nova tržišta ili poduzimati nove aktivnosti dok ne budu dostupni i uspješno angažirani odgovarajući resursi za razumijevanje povezanih rizika i upravljanje njima.

b. Razvoj politika i postupaka

41. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati uspostavu, redovito ažuriranje i djelotvornu provedbu odgovarajućih politika i postupaka. Politike i postupci trebaju biti razmjerni rizicima od pranja novca / financiranja terorizma koje je utvrdila kreditna ili financijska institucija. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba barem:

- a) utvrditi politike i postupke SPNFT-a koje treba donijeti kreditna ili financijska institucija, kao i kontrole i sustave koje treba uvesti u skladu s člankom 8. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849;
- b) osigurati da kreditna ili financijska institucija djelotvorno provodi politike i postupke SPNFT-a, kako je navedeno u odjeljku d. o praćenju usklađenosti;
- c) osigurati da se politike i postupci SPNFT-a redovito preispituju i prema potrebi mijenjaju ili ažuriraju;
- d) predložiti načine postupanja u vezi s promjenama pravnih ili regulatornih zahtjeva ili rizika od pranja novca / financiranja terorizma te najbolje načine otklanjanja nepravilnosti ili nedostataka utvrđenih u okviru aktivnosti praćenja ili nadzora.

⁶ Revidirane smjernice EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma: EBA/GL/2021/02

42. Politike, kontrole i postupci iz članka 8. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 trebaju uključivati barem sljedeće:

- a) metodologiju procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja i pojedinačne procjene tog rizika;
- b) dubinsku analizu stranaka, uključujući onu koja je predviđena revidiranim smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma⁷ te postupak prihvaćanja stranaka kako je objašnjeno u odjeljku c. o strankama, osobito za visokorizične stranke;
- c) unutarnje izvješćivanje (analiza neobičnih transakcija) i prijavu sumnjivih transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici;
- d) vođenje evidencije; i
- e) odredbe za praćenje usklađenosti u području SPNFT-a, kako je navedeno u odjeljku d. o praćenju usklađenosti.

c. Stranke, uključujući visokorizične stranke

43. Prije nego što više rukovodstvo donese konačnu odluku o prihvaćanju novih visokorizičnih stranaka ili održavanju poslovnih odnosa s visokorizičnim strankama u skladu s unutarnjim politikama SPNFT-a kreditne ili financijske institucije koje se temelje na riziku, potrebno je zatražiti savjet službenika za usklađenost u području SPNFT-a, osobito u situacijama u kojima se odobrenje višeg rukovodstva izričito zahtijeva na temelju Direktive (EU) 2015/849. Ako više rukovodstvo odluči da neće postupiti u skladu sa savjetima službenika za usklađenost u području SPNFT-a, ono treba propisno dokumentirati svoju odluku i iznijeti prijedloge za ublažavanje rizika na koje je upozorio službenik za usklađenost u području SPNFT-a.

d. Praćenje usklađenosti

44. Kao druga linija obrane, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba biti odgovoran za praćenje usklađenosti mjera, politika, kontrola i postupaka koje provodi kreditna ili financijska institucija s njezinim obvezama u području SPNFT-a. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba nadzirati i stvarnu primjenu kontrola u području SPNFT-a u poslovnim linijama i unutarnjim jedinicama (prva linija obrane).

45. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati da se okvir SPNFT-a prema potrebi ažurira, a u svakom slučaju kad se otkriju nepravilnosti, pojave novi rizici ili se promijeni pravni ili regulatorni okvir.

⁷ Smjernice o dubinskoj analizi stranaka i čimbenicima koje bi kreditne i financijske institucije trebale uzeti u obzir pri procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji je povezan s pojedinačnim poslovnim odnosima i povremenim transakcijama („Smjernice o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma”) u skladu s člankom 17. i člankom 18. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849: EBA/GL/2021/02

46. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba upravljačkom tijelu preporučiti korektivne mjere koje je potrebno poduzeti kako bi se otklonili utvrđeni nedostaci u okviru za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma kreditne ili financijske institucije, uključujući nedostatke koje su utvrdila nadležna tijela odnosno unutarnji ili vanjski revizori.

e. Izvješćivanje upravljačkog tijela

47. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba pružati savjete upravljačkom tijelu o mjerama koje se moraju poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim zakonima, pravilima, propisima i standardima te treba procijeniti mogući učinak promjena u pravnom ili regulatornom okruženju na aktivnosti kreditne ili financijske institucije i njezin okvir praćenja usklađenosti.

48. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba članu upravljačkog tijela ili višem rukovoditelju odgovornom za SPNFT skrenuti pozornost na sljedeće:

- a) područja u kojima je potrebno provesti ili poboljšati djelovanje kontrola u području SPNFT-a;
- b) odgovarajuća poboljšanja u vezi s gornjom točkom (a);
- c) izvješće o napretku svih značajnih korektivnih programa, najmanje jednom godišnje u okviru izvješća o aktivnostima iz točke 50. te na *ad hoc* osnovi ili periodično, ovisno o poboljšanjima, kako bi se pružile informacije o razini izloženosti rizicima od pranja novca / financiranja terorizma i o mjerama koje su poduzete ili preporučene za smanjenje tih rizika i djelotvorno upravljanje njima;
- d) jesu li ljudski i tehnički resursi dodijeljeni funkciji praćenja usklađenosti u području SPNFT-a dostatni i treba li ih pojačati.

49. Kreditna ili financijska institucija mora biti spremna dostaviti nadležnom tijelu primjerak izvješća o aktivnostima iz točke 50.

50. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba najmanje jednom godišnje sastaviti izvješće o aktivnostima. Izvješće o aktivnostima treba biti razmjerno opsegu i vrsti djelatnosti kreditne ili financijske institucije. Izvješće o aktivnostima može se, prema potrebi, temeljiti na informacijama koje su već dostavljene nacionalnim nadležnim tijelima u obliku drugih izvješća. Izvješće o aktivnostima treba sadržavati barem sljedeće informacije:

1) o procjeni rizika od pranja novca / financiranja terorizma:

- a) sažetak glavnih nalaza procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja iz članka 8. Direktive (EU) 2015/849, ako je takvo ažuriranje provedeno

u protekloj godini, te potvrdu je li nadležno tijelo zatražilo da se ono dostavi za izvještajnu godinu;⁸

- b) opis svih promjena metode kojom se koristi kreditna ili financijska institucija za procjenu profila rizičnosti pojedine stranke, u kojem se ističe kako je ta promjena usklađena s procjenom rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja kreditne ili financijske institucije;
- c) klasifikaciju stranaka prema kategoriji rizika, uključujući broj spisa o strankama prema kategoriji rizika za koje pregledi i ažuriranja u pogledu dubinske analize stranaka nisu dovršeni;
- d) informacije i statističke podatke o:
 - i) broju otkrivenih neobičnih transakcija;
 - ii) broju analiziranih neobičnih transakcija;
 - iii) broju prijava sumnjivih transakcija ili aktivnosti financijsko-obavještajnoj jedinici (prema zemlji poslovanja);
 - iv) broju poslovnih odnosa sa strankama koje je kreditna ili financijska institucija prekinula zbog zabrinutosti u pogledu SPNFT-a;
 - v) broju zahtjeva za informacije primljenih od financijsko-obavještajne jedinice, sudova i tijela za izvršavanje zakonodavstva.

2) O resursima:

- e) kratak opis organizacijske strukture SPNFT-a i, prema potrebi, bitnih promjena u protekloj godini i obrazloženje zašto su provedene;
- f) kratak opis ljudskih i tehničkih resursa koje je kreditna ili financijska institucija dodijelila funkciji praćenja usklađenosti u području SPNFT-a;
- g) ako je primjenjivo, popis eksternaliziranih postupaka SPNFT-a s opisom nadzora koji kreditna ili financijska institucija provodi nad tim aktivnostima.

3) O politikama i postupcima:

- h) sažetak važnih poduzetih mjera i donesenih postupaka tijekom godine, uključujući kratak opis preporuka, problema, nedostataka i nepravilnosti utvrđenih u izvještajnoj godini;
- i) opis mjera praćenja usklađenosti koje se poduzimaju kako bi se ocijenilo kako zaposlenici, zastupnici, distributeri i pružatelji usluga kreditne ili financijske institucije primjenjuju politike, kontrole i postupke kreditne ili financijske institucije u području SPNFT-a, kao i primjerenost alata za praćenje koje kreditna ili financijska institucija upotrebljava za potrebe SPNFT-a;
- j) opis dovršenih aktivnosti obuke u području SPNFT-a i plana obuke za sljedeću godinu;

⁸ Vidjeti smjernice EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma za provedbu procjena rizika (EBA/GL/2021/02).

- k) plan aktivnosti funkcije službenika za usklađenost u području SPNFT-a za sljedeću godinu;
- l) nalaze unutarnjih i vanjskih revizija relevantnih za SPNFT i napredak koji je kreditna ili financijska institucija ostvarila pri postupanju na temelju tih nalaza;
- m) nadzorne aktivnosti, uključujući komunikaciju koju s kreditnom ili financijskom institucijom vodi nadležno tijelo, podnesena izvješća, utvrđene povrede i izrečene sankcije, kao i način na koji kreditna ili financijska institucija otklanja utvrđene povrede te fazu u kojoj se korektivna mjera nalazi, ne dovodeći u pitanje bilo koje drugo redovito izvješće koje bi moglo biti potrebno u slučaju nadzorne aktivnosti ili korektivne mjere.

f. Prijava sumnjivih transakcija

51. Kad je riječ o obvezi službenika za usklađenost u području SPNFT-a na temelju članka 33. stavka 2. Direktive (EU) 2015/849 da prosljeđuje informacije iz stavka 1. tog članka, on treba osigurati da drugi članovi osoblja čija se pomoć traži pri obavljanju aspekata te funkcije imaju vještine, znanje i podobnost za pomoć u obavljanju te zadaće. Potrebno je posvetiti dužnu pozornost osjetljivosti i povjerljivosti informacija koje se mogu otkriti i obvezama čuvanja tajnosti podataka koje kreditna ili financijska institucija mora poštovati.

52. Kad službenik za usklađenost u području SPNFT-a prosljeđuje informacije financijsko-obavještajnoj jedinici u skladu s člankom 33. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849, on treba osigurati da se informacije prosljeđuju u obliku i putem sredstava koji su u skladu sa svim smjernicama koje je izdala nacionalna financijsko-obavještajna jedinica, na djelotvoran način. U okviru svoje uloge u skladu s tom odredbom službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba:

- a) razumjeti funkcioniranje i strukturu sustava za praćenje transakcija, uključujući scenarije obuhvaćene u skladu s rizicima od pranja novca / financiranja terorizma kojima su izložene kreditne ili financijske institucije i unutarnje postupke za postupanje s upozorenjima;
- b) primati izvješća od zaposlenika, zastupnika ili distributera kreditne ili financijske institucije, odnosno izvješća koja se na drugi način generiraju u sustavima kreditne ili financijske institucije, o saznanju ili sumnji na pranje novca / financiranje terorizma ili o tome da je osoba možda bila, jest ili bi mogla biti povezana s pranjem novca / financiranjem terorizma;
- c) osigurati da se ta izvješća brzo razmotre kako bi se utvrdilo postoji li saznanje ili sumnja da financijska sredstva predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću, uključujući pranje novca / financiranje terorizma, ili je li osoba možda bila, jest ili bi mogla biti povezana s pranjem novca / financiranjem terorizma; službenik za usklađenost u području SPNFT-a također treba utvrditi, dokumentirati i provesti postupak određivanja prioriteta za zaprimljena interna izvješća kako bi se interna izvješća koja se posebno odnose na visokorizične situacije mogla hitno obraditi;
- d) pri procjeni zaprimljenih izvješća voditi evidenciju o svim provedenim evaluacijama, kao i o svim povratnim informacijama naknadno primljenima od financijsko-obavještajne jedinice kako bi se poboljšalo otkrivanje budućih sumnjivih transakcija;

- e) osigurati da se saznanje ili sumnja na pranje novca / financiranje terorizma ili povezanost osobe s pranjem novca / financiranjem terorizma odmah prijavi financijsko-obavještajnoj jedinici, pri čemu se uz prijavu dostavljaju činjenice, događaji ili informacije i dokumentacija koji su potrebni kako bi se potkrijepila sumnja ili opravdani razlozi za sumnju na pranje novca / financiranje terorizma;
- f) osigurati brz i iscrpan odgovor na svaki zahtjev za informacije koji podnese financijsko-obavještajna jedinica; i
- g) redovito razmatrati razloge zbog kojih upozorenja o neobičnim aktivnostima ili transakcijama nisu postala interna izvješća kako bi se utvrdilo postoje li problemi koje je potrebno riješiti kako bi se osiguralo djelotvorno otkrivanje sumnjivih aktivnosti ili transakcija.

53. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati da unutarnje kontrole kreditne ili financijske institucije omoguće toj instituciji postupanje u skladu sa svim smjernicama financijsko-obavještajne jedinice.

54. Kreditne ili financijske institucije trebaju svojim rukovoditeljima i zaposlenicima skrenuti pozornost na obvezu strogog poštovanja zabrane obavješćivanja stranke ili trećih strana o tome da je analiza pranja novca / financiranja terorizma u tijeku ili da bi mogla započeti te da se pristup tim informacijama ograniči na osobe kojima su one potrebne za obavljanje njihovih funkcija. Iako postoji obveza čuvanja tajnosti podataka koja se primjenjuje u kreditnoj ili financijskoj instituciji, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba i dalje pažljivo razmotriti kome se u okviru kreditne ili financijske institucije pružaju informacije o prijavama podnesenima financijsko-obavještajnoj jedinici ili zahtjevima za informacije primljenima od financijsko-obavještajne jedinice. Postupak prijavljivanja treba biti povjerljiv, a identitet osoba uključenih u pripremu i prosljeđivanje prijave treba biti zaštićen politikom zaštite privatnosti.

g. Obuka i podizanje svijesti

55. U skladu s obvezom iz članka 46. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849 i kako je navedeno u revidiranim smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma⁹, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba propisno obavijestiti osoblje o rizicima od pranja novca / financiranja terorizma kojima je izložena kreditna ili financijska institucija, uključujući metode, trendove i tipologije pranja novca i financiranja terorizma, kao i o pristupu temeljenom na riziku koji kreditna ili financijska institucija primjenjuje kako bi ublažila te rizike. Te informacije mogu biti u različitim oblicima, kao što su interni dopisi, intranet, sastanci.

56. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba nadzirati pripremu i provedbu kontinuiranog programa obuke u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma. U suradnji s odjelom ljudskih resursa kreditne ili financijske institucije, u izvješću o aktivnostima upućenom upravljačkom tijelu u skladu s točkom 50. potrebno je dokumentirati i navesti godišnji plan obuke i obrazovanja osoblja.

⁹ Smjernica 6.: *obuka* o revidiranim smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma: EBA/GL/2021/02

57. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati da se cjelokupno osoblje upozna s unutarnjim postupcima prijavljivanja koje je donijela kreditna ili financijska institucija.

58. Osim općeg obrazovanja, za potrebe članka 46. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849 službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba procijeniti posebne potrebe za obukom unutar kreditne ili financijske institucije i osigurati pružanje odgovarajuće teoretske i praktične obuke osobama izloženima različitim razinama rizika od pranja novca / financiranja terorizma, kao što su:

- a) osobe koje rade u funkciji praćenja usklađenosti pod odgovornošću službenika za usklađenost u području SPNFT-a;
- b) osobe koje su u kontaktu sa strankama ili su zadužene za provedbu njihovih transakcija (zaposlenici, zastupnici i distributeri);
- c) osobe odgovorne za razvoj postupaka ili unutarnjih alata koji se primjenjuju na aktivnosti koje mogu biti osjetljive na rizik od pranja novca / financiranja terorizma.

59. Sadržaj posebnih programa obuke za osobe s različitim razinama izloženosti rizicima od pranja novca / financiranja terorizma treba prilagoditi na temelju procjene rizika, kako je opisano u revidiranim smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma¹⁰.

60. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba utvrditi pokazatelje procjene kako bi provjerio djelotvornost provedene obuke.

61. Ako kreditna ili financijska institucija primjenjuje program obuke i podizanja svijesti razvijen u inozemstvu, npr. u registriranom sjedištu ili matičnom društvu, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati da je taj program prilagođen pravnim i regulatornim pravilima primjenjivima na nacionalnoj razini, kao i tipologiji pranja novca / financiranja terorizma i posebnim aktivnostima kreditne ili financijske institucije.

62. Ako se određene aktivnosti obuke eksternaliziraju pružatelju usluga, službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba osigurati i. da pružatelj usluga ima potrebno znanje o SPNFT-u kako bi se zajamčila kvaliteta obuke koja će se pružati, ii. da se utvrde i poštuju uvjeti upravljanja eksternalizacijom i iii. da je sadržaj te obuke prilagođen posebnim značajkama dotične kreditne ili financijske institucije.

4.2.5 Odnos između funkcije praćenja usklađenosti u području SPNFT-a i drugih funkcija

63. Funkcija praćenja usklađenosti i neovisna funkcija praćenja usklađenosti u području SPNFT-a trebaju se nalaziti u drugoj liniji obrane kreditnih i financijskih institucija.

¹⁰ Smjernica 6.: *obuka* o revidiranim smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma: EBA/GL/2021/02

64. Ako se funkcija praćenja usklađenosti u području SPNFT-a razlikuje od opće funkcije praćenja usklađenosti, uz odredbe smjernica europskih nadzornih tijela o internom upravljanju¹¹ u pogledu transparentnog i dokumentiranog postupka donošenja odluka i jasne raspodjele odgovornosti i ovlasti u okviru unutarnje kontrole, kreditne ili financijske institucije trebaju ispunjavati odredbe utvrđene u ovom odjeljku.

65. Neovisna revizorska funkcija iz članka 8. stavka 4. točke (b) Direktive (EU) 2015/849 ne bi se smjela kombinirati s funkcijom praćenja usklađenosti u području SPNFT-a.

66. Funkcija upravljanja rizicima, ako je kreditna ili financijska institucija uspostavila tu funkciju, i odbor za rizike, ako postoji, trebaju imati pristup relevantnim informacijama i podatcima potrebnima za obavljanje svoje uloge, uključujući informacije i podatke relevantnih korporativnih i unutarnjih kontrolnih funkcija, kao što je usklađenost u području SPNFT-a.

67. Potrebno je uspostaviti dobru suradnju u razmjeni informacija između voditelja upravljanja rizicima i službenika za usklađenost u području SPNFT-a. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba surađivati s funkcijom upravljanja rizicima radi utvrđivanja metodologija SPNFT-a u skladu sa strategijom upravljanja rizicima kreditne ili financijske institucije.

4.2.6 Eksternalizacija operativnih funkcija službenika za usklađenost u području SPNFT-a

68. Osim smjernica europskih nadzornih tijela o eksternalizaciji¹², ako je primjenjivo, i ako je eksternalizacija operativnih funkcija službenika za usklađenost u području SPNFT-a dopuštena u skladu s nacionalnim pravom, kreditne ili financijske institucije trebaju uzeti u obzir sljedeća ključna načela:

- a. Krajnju odgovornost za usklađenost s pravnim i regulatornim obvezama, bez obzira na to jesu li određene funkcije eksternalizirane ili ne, snosi kreditna ili financijska institucija.
- b. Prava i obveze kreditne ili financijske institucije i pružatelja usluga potrebno je jasno dodijeliti i navesti u pisanom ugovoru.
- c. Kreditna ili financijska institucija koja je sklopila ugovor o eksternalizaciji treba i dalje biti odgovorna za praćenje i nadzor kvalitete pružene usluge.
- d. Eksternalizacija unutar grupe treba podlijegati istom regulatornom okviru kao i eksternalizacija pružateljima usluga izvan grupe¹³.

¹¹ Smjernice EBA-e o internom upravljanju na temelju Direktive 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05; Smjernice ESMA-e o određenim aspektima zahtjeva u vezi s funkcijom praćenja usklađenosti iz Direktive MiFID II: ESMA35-36-1946; Smjernice EIOPA-e o sustavu upravljanja: EIOPA-BoS-14/253 EN

¹² Smjernice EBA-e za eksternalizaciju: EBA/GL/2019/02; Smjernice EIOPA-e o izdavanju poslova pružateljima usluga računalstva u oblaku: EIOPA-BoS-20-002; Smjernice ESMA-e o izdavanju poslova pružateljima usluga računalstva u oblaku: ESMA50-164-4285 HR

¹³ Točka 27. uvodnog dijela smjernica EBA-e za eksternalizaciju od 25. veljače 2019.: EBA/GL/2019/02

e. Eksternalizacija funkcija ne smije za posljedicu imati delegiranje odgovornosti upravljačkog tijela. Strateške odluke u vezi sa SPNFT-om ne smiju se eksternalizirati. Te odluke uključuju posebice:

- i. odobrenje procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja;
- ii. odluku o unutarnjoj organizaciji okvira za SPNFT kreditne i financijske institucije;
- iii. donošenje unutarnjih politika i postupaka SPNFT-a;
- iv. odobrenje metodologije za utvrđivanje rizika od pranja novca / financiranja terorizma koji proizlazi iz određenog poslovnog odnosa i dodjelu profila rizičnosti;
- v. odobrenje kriterija koje kreditna ili financijska institucija treba primijeniti za otkrivanje sumnjivih ili neobičnih transakcija za potrebe kontinuiranog praćenja i/ili izvješćivanja.

Kreditne i financijske institucije i dalje snose krajnju odgovornost za odluku o prijavi sumnjivih transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici, među ostalim u situacijama u kojima se utvrđivanje i prijavljivanje sumnjivih transakcija povjerava vanjskim izvršiteljima.

69. Kad operativne zadaće službenika za usklađenost u području SPNFT-a eksternaliziraju pružatelju usluga, kreditne i financijske institucije trebaju slijediti postupak eksternalizacije utvrđen u smjernicama EBA-e za eksternalizaciju. To uključuje utvrđivanje i procjenu relevantnih rizika ugovora o eksternalizaciji, obrazloženje odluke o eksternalizaciji s obzirom na ciljeve koji se žele postići (bilo da se njime nastoji osigurati optimalna raspodjela resursa SPNFT-a u cijeloj grupi ili na temelju kriterija proporcionalnosti), provedbu dubinske analize potencijalnog pružatelja usluga i sklapanje ugovora o eksternalizaciji.

70. Kreditna ili financijska institucija koja eksternalizira zadaće praćenja usklađenosti u području SPNFT-a treba svojem službeniku za usklađenost u području SPNFT-a povjeriti:

- i) praćenje uspješnosti pružatelja usluga kako bi se osiguralo da eksternalizacija stvarno omogućuje kreditnoj ili financijskoj instituciji da ispuni sve svoje pravne i regulatorne obveze u području SPNFT-a;
- ii) provedbu redovite kontrole postupanja pružatelja usluga u skladu s obvezama koje proizlaze iz ugovora. U skladu s dokumentiranom analizom, redovitom se kontrolom treba osigurati da funkcija praćenja usklađenosti u području SPNFT-a raspolaže sredstvima za redovito i povremeno testiranje i praćenje postupanja pružatelja usluga u skladu s obvezama. Kad je riječ o podacima stranke, funkcija praćenja usklađenosti u području SPNFT-a i nadležno tijelo trebaju imati prava pristupa sustavima / bazama podataka pružatelja usluga;
- iii) izvješćivanje upravljačkog tijela o eksternalizaciji u okviru izvješća o aktivnostima službenika za usklađenost u području SPNFT-a ili kad god to okolnosti zahtijevaju, osobito kako bi se što prije provele sve potrebne korektivne mjere.

71. Ako kreditna ili financijska institucija nema vlastite službenike ili zaposlenike osim

upravljačkog tijela, ona može funkciju praćenja usklađenosti u području SPNFT-a eksternalizirati pružatelju usluga. U takvim slučajevima službenik za usklađenost u području SPNFT-a treba biti službenik za usklađenost u području SPNFT-a jednog od pružatelja usluga koji ima iskustvo ili znanje o vrsti aktivnosti ili transakcija koje obavlja kreditna ili financijska institucija.

72. U situacijama u kojima kreditna ili financijska institucija primjenjuje eksternalizaciju unutar grupe, posebice treba poduzeti mjere potrebne za utvrđivanje i upravljanje svim sukobima interesa koji bi mogli proizaći iz takvog ugovora o eksternalizaciji. Matični subjekt grupe treba:

- a) osigurati da se u predmetnim subjektima izradi registar slučajeva eksternalizacije SPNFT-a unutar grupe kako bi se utvrdilo koja se funkcija odnosi na koju pravnu osobu i da se taj registar redovito stavlja na raspolaganje radi pregleda; i
- b) osigurati da eksternalizacija unutar grupe ne ugrožava usklađenost svakog društva kćeri, podružnice ili drugog oblika poslovanja s njegovim obvezama u području SPNFT-a.

73. Eksternalizacija zadaća povezanih sa SPNFT-om pružateljima usluga s poslovnim nastanom u trećim zemljama treba podlijegati dodatnim zaštitnim mjerama kako bi se osiguralo da eksternalizacija, kao posljedica lokacije pružatelja usluga, ne povećava rizik od neusklađenosti s pravnim i regulatornim zahtjevima ili neučinkovitog obavljanja eksternaliziranih zadaća te da ne ometa sposobnost nadležnog tijela da djelotvorno izvršava svoje nadzorne ovlasti nad pružateljem usluga.

4.3 Organizacija funkcije praćenja usklađenosti u području SPNFT-a na razini grupe

4.3.1 Opće odredbe o grupnom kontekstu

74. Kreditna ili financijska institucija treba prilagoditi svoj okvir unutarnje kontrole posebnostima svojega poslovanja, složenosti i povezanim rizicima, uzimajući pritom u obzir grupni kontekst.

75. Kreditna ili financijska institucija treba osigurati da matično društvo, ako je riječ o kreditnoj ili financijskoj instituciji, raspolaže s dovoljno podataka i informacija te da može procijeniti profil rizičnosti od pranja novca / financiranja terorizma na razini grupe, u skladu sa smjernicama EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma¹⁴.

76. Ako je kreditna ili financijska institucija matično društvo grupe, ona treba osigurati da svako upravljačko tijelo, poslovna linija i unutarnja jedinica, uključujući svaku funkciju unutarnje kontrole, raspolaže informacijama potrebnima za obavljanje svojih dužnosti. Osobito treba osigurati razmjenu odgovarajućih informacija između poslovnih linija i funkcije praćenja usklađenosti u području SPNFT-a te funkcije praćenja usklađenosti ako je riječ o različitim funkcijama, na razini grupe i između voditelja funkcija unutarnje kontrole na razini grupe i upravljačkog tijela kreditne ili financijske institucije.

¹⁴ Revidirane smjernice EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma: EBA/GL/2021/02

4.3.2 Uloga upravljačkog tijela u pogledu SPNFT-a na razini grupe

77. Ako je matično društvo kreditna ili financijska institucija, a time i obveznik na temelju Direktive (EU) 2015/849, njegovo upravljačko tijelo treba obavljati barem sljedeće zadaće:

- a) kako bi se dobila kartografija rizika od pranja novca / financiranja terorizma kojima je izložen svaki subjekt grupe, osigurati da subjekti grupe koordinirano i na temelju zajedničke metodologije provode vlastite procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja, pri čemu te procjene odražavaju njihove posebnosti, uzimajući u obzir članak 8. stavak 1. Direktive (EU) 2015/849 i revidirane smjernice EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma¹⁵;
- b) kad ga članovi upravljačkog tijela grupe ili viši rukovoditelj odgovoran za SPNFT ili izravno službenik grupe za usklađenost u području SPNFT-a obavijeste o nadzornim aktivnostima koje nadležno tijelo provodi nad subjektima grupe ili o nedostacima koji su u njima utvrđeni, osigurati da društvo kći ili podružnica pravodobno i djelotvorno provede korektivne mjere.

4.3.3 Organizacijski zahtjevi na razini grupe

78. Pri provedbi politika i postupaka na razini grupe, kako je navedeno u članku 45. Direktive (EU) 2015/849, suprotstavljeni interesi, odnosno zadaće kojima se stvara rizik od pranja novca / financiranja terorizma, kao što je komercijalna funkcija, između matične kreditne ili financijske institucije, koja je obveznik u skladu s Direktivom (EU) 2015/849, i društva kćeri ili podružnice, ne bi smjeli ugroziti usklađenost sa zahtjevima SPNFT-a te ih je potrebno ublažiti.

79. Matična kreditna ili financijska institucija treba:

- a) imenovati člana upravljačkog tijela ili višeg rukovoditelja odgovornog za SPNFT među višim rukovoditeljima na razini matičnog društva, kao i službenika grupe za usklađenost u području SPNFT-a;
- b) uspostaviti organizacijsku i operativnu koordinacijsku strukturu na razini grupe s dovoljno ovlasti za donošenje odluka o upravljanju SPNFT-om na razini grupe kako bi se toj poziciji omogućilo djelotvorno upravljanje rizicima od pranja novca / financiranja terorizma i njihovu sprečavanju, u skladu s načelom proporcionalnosti i primjenjivim domaćim zakonodavstvom;
- c) odobravati unutarnje politike i postupke grupe u području SPNFT-a i osiguravati njihovu usklađenost sa strukturom grupe te s veličinom i značajkama kreditnih ili financijskih institucija koje joj pripadaju;
- d) uspostaviti unutarnje mehanizme kontrole SPNFT-a na razini grupe;
- e) redovito ocjenjivati djelotvornost politika i postupaka SPNFT-a na razini grupe; i
- f) za kreditnu ili financijsku instituciju koja na domaćem tržištu ili u drugoj državi članici ili trećoj zemlji upravlja podružnicama ili društvima kćerima, imenovati službenika grupe za usklađenost u području SPNFT-a kao koordinatora kako bi se osiguralo da svi subjekti grupe koji se bave

¹⁵ Revidirane smjernice EBA-e o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma: EBA/GL/2021/02

financijskim aktivnostima provode politiku grupe te primjenjuju odgovarajuće i primjerene sustave i postupke za djelotvorno sprečavanje pranja novca / financiranja terorizma.

80. Službenik grupe za usklađenost u području SPNFT-a treba u potpunosti surađivati sa službenikom za usklađenost u području SPNFT-a svakog subjekta.

81. Službenik grupe za usklađenost u području SPNFT-a treba imati barem sljedeće zadaće:

- a) koordinirati procjenu rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini cjelokupnog poslovanja koju na lokalnoj razini provode subjekti grupe i organizirati agregiranje njihovih rezultata kako bi se dobro razumjeli priroda, intenzitet i lokacija rizika od pranja novca / financiranja terorizma kojima je izložena grupa kao cjelina;
- b) izraditi procjenu rizika od pranja novca / financiranja terorizma na razini grupe. U tom pogledu, matični subjekt grupe treba u svojem sustavu upravljanja rizicima od pranja novca / financiranja terorizma na razini grupe uzeti u obzir pojedinačne rizike različitih subjekata grupe i njihove moguće međusobne odnose koji bi mogli znatno utjecati na izloženost riziku na razini grupe. U tom pogledu posebnu pozornost treba posvetiti rizicima kojima su izložene podružnice ili društva kćeri grupe s poslovnim nastanom u trećim zemljama, posebno ako su izloženi visokom riziku od pranja novca / financiranja terorizma;
- c) utvrditi standarde SPNFT-a na razini grupe i osigurati da su lokalne politike i postupci na razini subjekta usklađeni sa zakonodavstvom i propisima SPNFT-a koji se primjenjuju na svaki subjekt grupe pojedinačno te da su usklađeni s utvrđenim standardima grupe;
- d) koordinirati aktivnosti lokalnih službenika za usklađenost u području SPNFT-a u operativnim subjektima grupe kako bi se osiguralo njihovo dosljedno postupanje;
- e) pratiti usklađenost podružnica i društava kćeri u trećim zemljama s odredbama EU-a o SPNFT-u, osobito ako su zahtjevi za sprečavanje pranja novca / financiranja terorizma manje strogi od onih utvrđenih u Direktivi (EU) 2015/849¹⁶;
- f) utvrditi politike, postupke i mjere na razini grupe, osobito u pogledu zaštite podataka i razmjene informacija unutar grupe za potrebe SPNFT-a, u skladu s nacionalnim zakonskim odredbama;
- g) osigurati da subjekti grupe imaju odgovarajuće postupke prijave sumnjivih transakcija i da pravilno razmjenjuju informacije, uključujući informacije o podnesenoj prijavi sumnjive transakcije (ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila o povjerljivosti ako postoje).

82. Službenik grupe za usklađenost u području SPNFT-a treba najmanje jednom godišnje sastaviti izvješće o aktivnostima i podnijeti ga upravljačkom tijelu grupe. Osim točaka navedenih u točki 50., izvješće službenika grupe za usklađenost u području SPNFT-a treba sadržavati barem sljedeće točke na temelju onoga što su naveli službenici za usklađenost u području SPNFT-a u podružnicama i društvima kćerima:

- a) statističke podatke konsolidirane na razini grupe, osobito o izloženosti riziku i sumnjivim aktivnostima;

¹⁶ Vidjeti i zajedničke regulatorne tehničke standarde europskih nadzornih tijela o provedbi grupnih politika SPNFT-a u trećim zemljama od 6. prosinca 2017.: JC 2017 25

- b) praćenje inherentnih rizika koji su nastali u jednom društvu kćeri ili podružnici i među drugim društvima kćerima i podružnicama te analizu učinka rezidualnih rizika;
- c) nadzorne provjere, unutarnje ili vanjske revizije društava kćeri ili podružnica kreditne ili financijske institucije, uključujući utvrđene ozbiljne nedostatke u politikama i postupcima SPNFT-a kreditne ili financijske institucije te radnje ili preporuke za korektivne mjere; i
- d) informacije o usmjeravanju i nadzoru društava kćeri i podružnica s posebnim naglaskom na podružnicama koje se nalaze u visokorizičnim zemljama, ako je primjenjivo.

83. Službenik za usklađenost u području SPNFT-a u društvu kćeri ili podružnici treba imati izravnu liniju izvješćivanja prema službeniku grupe za usklađenost u području SPNFT-a.

84. Grupa treba osigurati da su politike i postupci koje su uspostavili subjekti usklađeni s postupcima i politikama grupe u mjeri u kojoj je to dopušteno primjenjivim nacionalnim pravom. Na temelju kriterija proporcionalnosti, kreditne ili financijske institucije trebaju, prema potrebi, osnovati odbore (uključujući odbor za praćenje usklađenosti) upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji, kako je utvrđeno u odjeljku 5. revidiranih smjernica EBA-e o internom upravljanju¹⁷.

¹⁷ Revidirane smjernice EBA-e o internom upravljanju na temelju Direktive 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05